

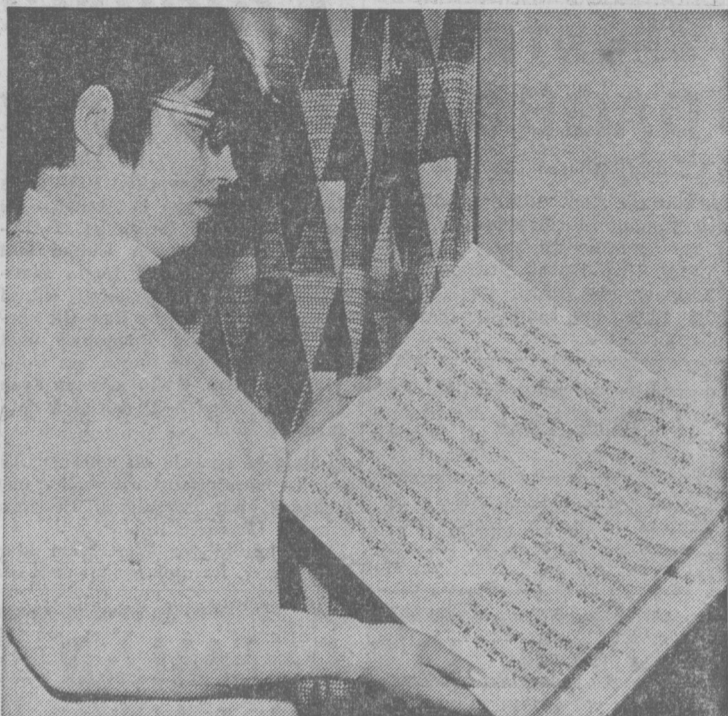
Holaveden får tillbaka sina handskrivna låtar

TRANÅS (SmF). HOLAVEDENS hembygds- och fornminnesförening i Tranås får på fredagskvällen motta en förtämlig gåva. Läroverkslärare Gustaf Wetter, Katrineholm, med både Gränna- och Tranås-anknytning och dessutom landskännt spelmannen och mångårig oförtuten förkämpe för den sörmländska spelmannskulturen, överlämnar då en handskrift till tranåsföreningen upptagna låtar från Gränna- och Tranås-trakten.

Föreningen blir ägare till handskriften som dock för all framtid skall deponeras i Tranås stadsbiblioteks handskriftsamling. På så sätt blir den lätt tillgänglig för forskare från när och fjärran. Låtarna härrör som sagt från Gränna- och Tranås-trakten och är upptecknade efter "Blinde Janne", Gränna, Johan Wetter, Tranås, A. E. Bolling, Gränna, och Ernst Stark, Röttle, Gränna.

SmF presenterade handskriften i flera artiklar i höstas, varför vi här kan inskränka oss till att konstatera, att den innehåller en kort biografi över Blinde Janne. Där finns vidare tolv låtar upptecknade av Axel Boberg, Malmö, 1907 efter Blinde Janne och fyra låtar upptecknade tio år senare av fredagens givare, Gustaf Wetter. I fortsättningen upptar handskriften en kort biografi över Johan Wetter och sextio låtar upptecknade efter denne av Gustaf Wetter. Efter A. E. Bolling finns två låtar upptecknade 1957 och efter Ernst Stark tre låtar upptecknade 1963. Johan Wetter, som var född 1869 och avled 1938, var far till läroverkslärare Wetter. Fadern var en utmärkt spelman i Gränna-trakten. 1909 flyttade familjen till Tranås och där tillbragte också givaren upptecknaren sin uppväxttid.

Inom Holavedens hembygds- och fornminnesförening är man mycket glad över den förtämliga gåvan. Och inte minst viktigt är

Här studerar fröken Birgitta Söderqvist, Tranås, den handskrift med låtar från Gränna- och Tranås-trakten som läroverkslärare Gustaf Wetter, Katrineholm, på fredagskvällen överlämnar som gåva till Holavedens hembygds- och fornminnesförening i Tranås. Handskriften skall för all framtid deponeras i Tranås stadsbiblioteks handskriftsamling.

att den genom deponeringen på stadsbiblioteket blir så lätt tillgänglig för forskningen och dagens spelmän.

Hembygdsföreningen fick förtämlig gåva

Holavedens hembygds- och fornminnesförenings samkväm i Hembygdsgården på fredagskvällen hade samlat överfylld storstuga när föreningens ordförande, serviceförmän Holger Esbjörnsson, hälsade välkommen. Han uttryckte föreningens glädje över att så många kommit — det var rekorddeltagande. Han välkomnade särskilt dk-ordföranden Arvid Rydén, som senare höll ett anförande över ämnet "Hur planeras en stad" samt ämneslärare Gustaf Wetter med fru Millis, Katrineholm.

Spelmannen, folkmusikupptecknaren och läroverksläraren Gustaf Wetter, Katrineholm, som på fredagen som gåva överlämnade en handskrift med uppteckningar av låtar från Gränna- och Tranås-trakten, ses här bildfångad under ett Tranås-besök tillsammans med en ung kvinnlig sörmländsk spelman.

Musikupptecknare hade gott påbrå

TRANÅS (SmF) I den handskrift med Gränna- och Tranås-låtar som spelmannen, folkmusikupptecknaren och läroverksläraren Gustaf Wetter, Katrineholm, på fredagen överlämnade som gåva till Holavedens hembygds- och fornminnesförening

i Tranås för deponering på Tranås stadsbibliotek reser givaren ett vackert äreminne över sina föräldrar, fadern Johan Wetter (1869—1938), och modern, Hedda Wetter (1873—1941).

Hr Wetter skriver bl a: Från

min tidigaste barndom är minne förknippat med sång och musik. Min mor var mycket musikalisk och hade god sångröst. Hon hade då sannerligen ansett att göra under sitt strävsamma liv, men sitt intresse och sin förtämligaste för musiken följde henne under hela livet.

Hon var gift med Johan Wetter, en bemärkt spelman i Gränna-trakten. Båda var födda i Gränna socken, mor i Örserums Västergård, far i Riddersnäs. Far trakterade både fiol, flöjt och dragspel och på det sistnämnda var han mästare. Han hade ett mycket gott musiköra och en utpräglad känsla för rytm, som han fick tillfälle demonstrera de otaliga gånger han spelat till dans vid vägskalet, på landsvägsbroar och om det var riktigt fint, på lekstugor och logdanser.

● Jag har ett visuellt minne . . .

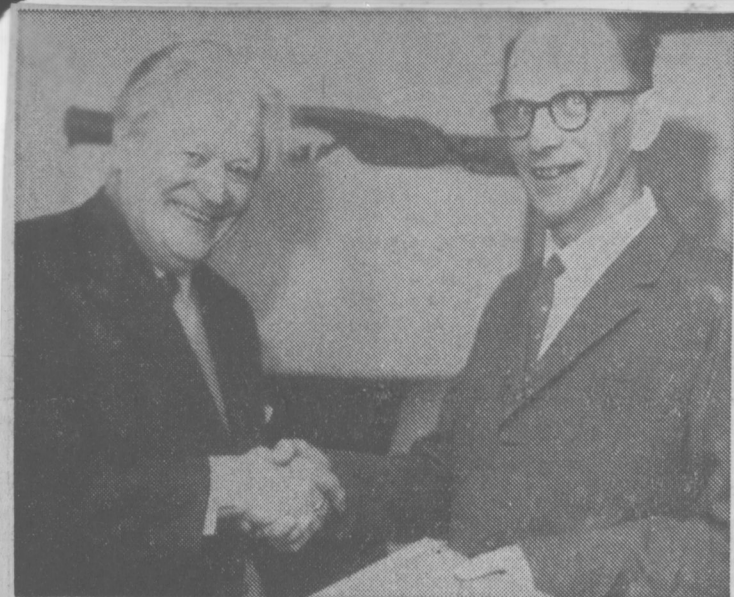
Från min tidigaste barndom fortsätter Gustaf Wetter, jag var nog bara i 4-årsåldern, har jag ett livligt minne av fars spel. V bodde då på ett litet ställe Gränna socken, Knopparp Gränna landsförsamling. Far hade arbetat som byggnadssnickare i bygden och kom hem på lördagskvällarna. Jag var då en sommarkväll ute med mor i hagen och letade efter vår enda koss som sprungit sin kos. Mor var trött och ledsen. Jag hade delvis som på känn trots att jag var så liten. Men så med ens hörde vi båda en skön melodi och mor började genast få en spänstigare och hurtigare gång. Hon tog mig i handen, och vi stannade och lyssnade båda.

— Far är hemma, sa hon och log vackert .

Han satt på förstugetrappan och blåste flöjt. Det var en vals han spelade. När jag blev äldre tecknade jag upp låten. Jag har

ett visuellt minne. Varje gång jag spelar denna melodi, ser jag framför mig min far sitta på förstugekvisten och blåsa i sin flöjt en livlig, stilla sommarkväll och kommer ihåg, hur jag med mors hand i min skyndade händer för att välkomna honom.

1909 flyttade far och mor från Gränna socken till Tranås. Vi var redan då åtta syskon och hur far och mor kunde dra försorg om den stora barnskaran är mig en gåta. Men det gick och när barnen växte upp, hjälpte de alla till. Helgstämning blev det alltid på lördagseftermiddagarna, när far tvättat sig och blivit ompysslad. Då tog han alltid fram dragspelet och spelade en glad låt efter Kalle Ljungber, sekeant Rönn, Holmgren, Kuskam'gen och vad de nu hette, de gamla spelmännen från Gränna-trakten. Mest spelade han låtar efter Blinde Janne — Jaen Knut Johansson-Wristel (1843—1926) — i Gränna. 1922 tecknade jag upp 63 låtar efter far. Gustaf Wetter berättar också att de, som väckte hans häg för fiolen var läraren i folkskolan i Tranås, Valfrid Rönning, och sedermera kantor Sten Rehnström den blivande svågern. — Jag är dem mycken tack skyldig för att de ledde in mig i förgårdarna till fru Musicas örtagård.

T. v. ses ämneslärare Gustaf Wetter överlämna låtsamlingen till hembygdsföreningens ordförande, serviceförmän Holger Esbjörnsson.

Hr Esbjörnsson överlämnade till hr Wetter en blomsterbukett som ett ringa tack för hans förtämliga gåva, en samling låtar från Gränna och tranåstrakten efter Blinde Janne, Gränna, Johan Wetter, Tranås (60 låtar), A. E. Bolling, Gränna, och Ernst Stark, Röttle. Sammanlagt är det 80 låtar och dessa skall för all framtid deponeras i Tranås stadsbiblioteks handskriftsamlingar.

Hr Esbjörnsson hade med sig ytterligare tre gåvor till hembygdsföreningen, en vacker smörask från 1700-talet, som skänkts av fru Ruth Romén, en stenxyxa, som skänkts av Ake Bäckdahl, som han hittade för många år sedan på tomt Jägaregatan 5. Dessutom har Ake Gustavsson skänkt ett s. k. knogjärn.

Inte växa alltför fort.

I sitt anförande erinrade hr Rydén om att det skett mycket i Tranås utveckling på de senaste 15 åren. Själv har han varit med i dk sedan 1950 och dess ordförande sedan 1957. Han hoppades att Tranås skulle bli litet annorlunda — den skall givetvis växa — men inte för fort. Det har nämligen visat sig sade Rydén, att de städer som växer extra fort och blir stora inte kan bjuda på

lägre skatter eller någon större trivsel.

En stad måste ha mark för att växa och det har vi fått i Tranås. Marken räcker för bostadsbyggnad i en överskådlig framtid. Ändå är vi ute efter mera mark för framtida behov. Vägarna börjar bli bra och när Storgatan blir klar har vi fått en fin trafikpulsåder genom stan. Vattenförjningen från sjön Sommen klarar vårt behov i all framtid.

Några raggproblem har vi inte i vår stad, framhöll dk-chefen, de ungdomar som finns känner sig väl rotade här bland gamla tranåsbor och bär traditionerna vidare. De som nu flyttar in till Tranås trivs bland oss och smälter in i våra vanor. De allra flesta som kommer hit vill inte flytta härifrån, sade Rydén till slut.

Långsiktiga planeringar

AU-ledamoten, chefredaktör Stig-Göran Göranson, kompletterade med några exempel från AU:s arbete med långsiktiga planeringar och utredningar. I dag har vi mycket mark, men när en industri som Cirrus behöver 10 hektar (ett område stort som en mindre bondgård) förstär var och en att det gäller att vara förutseende. Göranson framhöll också att flera andra saker är på gång, men de befinner sig ännu på diskussionsplanet.

Direktör Arvid Jonas inledde frågestunden med en vädjan att de styrande skall vara rädda om

parkområdena, han ansåg det vara en tråkig utveckling om parkområdena måste tas i anspråk för byggnadsändmål.

Direktör Stig Carlsson ville att staden gjorde vad på den ankommer för att få vägen från Österbymo i ett bättre skick. Det skulle utan tvekan vara en fördel för stadens köpmän, menade han.

Rydén svarade att staden fått mycket påskrivet när det gäller parkerna men jag anser anklagelserna vara överdrivna. Vi har så mycket parkmark att det gott räcker till. Vad Ydrevägen anbelangar har vi inte mycket att säga till om tyvärr.

Film från 1935.

Hr Gustaf Wetter redogjorde för låtsamlingen, som han överlämnade. Han nämnde att det ingalunda är slut med forskningen och uppteckningen av gamla låtar när det blir färdigt skall det

bli sammanlagt 312 låtar från socknar runt sjön Sommen. När samlingen blir färdig skall jag komma tillbaka och berätta och spela om dessa. Han spelade sedan på fiol en typisk vals från Holaveden "I flickhjärtans himmel", samt Huskvarnamarsch och avslutade med en visa av Levi Ch. Wide, "Sommervisa".

Efter kaffet visade Holger Esbjörnsson med hjälp av baloptikonapparat en samling bilder från sekelskiftet ur fru Majstina Borgs familjalbum samt bilder som lånats av fru Ellen Sandberg. Försäljningschef Mats-Olof Hellberg visade en film från 1935 som tagits av köpmän Knut Sjöström samt hans egen film från den stora Cirrus-branden.

